

IMOM BUXORIY XALQARO ILMIY-TADQIQOT MARKAZI
IMAM BUKHARI INTERNATIONAL SCIENTIFIC RESEARCH CENTER

Imom Buxoriy saboqlari

Ma'naviy-ma'rifiy, ilmiy-adabiy jurnal
Spiritual and educational, scientific-literary journal

№ 3 / 2021

IMOM BUXORIY
XALQARO ILMIY-
TADQIQOT MARKAZI –
YANGI
O'ZBEKISTONNING
YANGI TIMSOLI

Imom Buxoriy nomi bilan atalgan ikki ilm dargohi o'zaro hamkorlikni mustahkamladi.

Islom taraqqiyot banki prezidenti boshchiligidagi delegatsiya Imom Buxoriy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazida bo'ldi.

Imom Buxoriy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi bilan Malayziya milliy universiteti Islom sivilizatsiyasi instituti o'rtasida o'zaro hamkorlikka oid Anglashuv memorandumini imzolandi.

Batafsil [WWW. BUKHARI. UZ](http://WWW.BUKHARI.UZ) da o'qishingiz mumkin.

TAHRIR HAY'ATI:

Nuriddin XOLIQAZAROV – O'zbekiston musulmonlari idorasi raisi, muftiy,
Akmal SAIDOV – yuridik fanlari doktori, professor, akademik,
Shoazim MINAVAROV – Islom sivilizatsiyasi markazi direktori,
Shayx Abdulaziz MANSUR – Islom sivilizatsiyasi markazi direktori o'rinbosari,
Shuhrat YOVQOCHEV – siyosiy fanlar doktori, professor,
Baxtiyor ERGASHEV – tarix fanlari doktori,
Amriddin BERDIMURODOV – tarix fanlari nomzodi,
Ahadjon HASANOV – tarix fanlari doktori, professor,
Bahrom ABDUHALIMOV – tarix fanlari doktori, professor,
Baxtiyor TURAYEV – falsafa fanlari doktori, professor,
Zohidjon ISLOMOV – filologiya fanlari doktori, professor,
Zohidullo MINAVVAROV – siyosiy fanlar doktori, professor,
Ilhom SAIDOV – tarix fanlari doktori, professor,
Baxtiyor KARIMOV – falsafa fanlari doktori, professor,
Shukurillo UMAROV – hadisshunoslik bo'yicha falsafa doktori,
Sarvar ABDULLAYEV – falsafa fanlari nomzodi, dotsent.

Ashirbek MO'MINOV – tarix fanlari doktori, professor (L.N. Gumilev nomidagi Yevroosiyo milliy universiteti),
Devin DeWeese – professor, yozuvchi (Indiana universiteti, AQSH),
So'nmaz KUTLU – professor, ilohiyotchi (Anqara universiteti, Ilohiyot fakulteti),
Ingeborg BALDAUF – professor (Gumbold nomidagi Berlin universiteti).

IBXITM Ilmiy kengashining 2021-yil 23-noyabrda 6-sonli yig'ilish qarori bilan nashrga tavsiya qilindi.

Muassis:

O'zbekiston Respublikasi
Vazirlar Mahkamasi huzuridagi
IMOM BUXORIY XALQARO
ILMIY-TADQIQOT MARKAZI

Bosh muharrir:
Shovosil ZIYODOV

Muharrir o'rinbosarlari:
Otabek MUHAMMADIYEV
Anvar BOBOYEV

Musahhah:
Shokirjon ISOQOV

Sahifalovchi-dizayner:
Muhammadiqbol SHUKUROV

Zafar UZOQOV, Azim ZOYIROV
olgan suratlardan foydalanildi.

Jurnal O'zbekiston Respublikasi
Vazirlar Mahkamasi huzuridagi
Oliy Attestatsiya Komissiyasining
ilmiy jurnallar ro'yxatiga kiritilgan.

Maqolada keltirilgan
ma'lumotlar uchun muallif mas'ul.

Ушбу сонда:

Ўзбек халқининг асрий орзулари ушалмоқда.....	3
Шовосил ЗИЁДОВ. Марказнинг халқаро ҳамкорлари сафи кенгаймоқда.....	4
Отабек МУҲАММАДИЕВ. “Лубоб ал-калом”да ёритилган мавзулар тавсифи.....	6

АЖДОДЛАР ИЛМИЙ МЕРОСИ

Саидмухтор ОҚИЛОВ. Абу Наср Иёдий илмий мероси ва “Дорул Иёдия” ақидавий мактаби.....	9
Мавжуда ГУЛАМОВА. Аҳмад Зиёуддин Кумушхонавий – бағрикенглик тимсоли.....	11
Сайқал АҲМЕДОВ. Абу Баракот Насафийнинг ҳанафий фикҳи ривожига қўшган ҳиссаси.....	13
Дилноза РАЖАБОВА. Манғит шаҳзодалари тарихи: Саййид Абдулаҳадхўжа кечмиши.....	15
Васила ЧЎЛИЕВА. Баҳоуддин Валаднинг ҳаёти, фалсафий таълимоти ва илмий мероси.....	16
Jasur TEMIROV. “Sahihul Buxoriy”da kelgan hadislardagi فَجْرٌ (shafaq, tong) soʻzining leksik-semantik xususiyatlari (Oʻzbek va ingliz tillari misolida).....	18
Ботиржон АБДУЛЛАЕВ. “Зиж Хоқоний” бошқа “Зиж”ларнинг кўчирмасими?.....	20

НОДИР МАНБАЛАР

Зоҳиджон ИСЛОМОВ. Ўрта аср манбаларида фарғоналик олимлар ҳақида.....	22
Олим ЖЎРАЕВ. “Сунани Термизий” билан “Кутуби ситта”даги бошқа тўпламлар ўртасидаги фарқлар.....	24
Насриддин НАЗАРОВ. Қадимги Турк руник ёзма ёдгорликлари – тарих сабоғи сифатида.....	25
28..... حدموف شوكت بهادر. الإمام النسفي ودوره في تطوير اللغة العربية	
Севара САИДОВА. “Фатовои Оламгирий” – мерос муносабатларининг такомиллашувига хизмат қилувчи манба.....	31
Ниҳола НАРЗУЛЛАЕВА. Навоий даври метрологиясига оид айрим мулоҳазалар.....	32
Достон МУСТАФОЕВ, Ивадулла АХРОРОВ. Журжонлик алломалар.....	36
Муҳаббатхон АГЗАМОВА. “Тарихур Русул вал Мулук” асарида тарихий воқеалар баён этилишининг ўзига ҳослиги.....	39

ВАТАНИМИЗ ТАРИХИ

Бахтияр КУРБАНОВ. Темир йўл соҳаси кадрларини маҳаллийлаштириш: муаммо ва ечимлар.....	41
Санъат ХУДАЙБЕРГАНОВ. Хоразм вилоятини ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришда инвестицион сиёсатнинг роли.....	43
Бекзод БАРАТБАЕВ. Ўзбекистон ва Россияда миллий тараққиётни ташкил этиш методлари.....	45
Dilmurod OMONOV. Qashqadaryo vohasi – arxeologik manbalarda.....	47
Рустам МАМАТҚУЛОВ. Қалбларни даволовчи шоир.....	48
У. УМАРОВ. Совет Иттифоқида паспортнинг пайдо бўлиши.....	50
Матлуба ЭГАМБЕРГАНОВА. Глобаллашув даврининг Хоразм воҳаси туркманлари маданиятига таъсири.....	51
Ҳусан ХУШВАҚТОВ. Шўро даврида Ўзбекистон совхозларида ижтимоий-иқтисодий ҳаёт.....	53
Шерзод ХОЛИҚУЛОВ. Нотариал идоралар ва уларнинг вазифалари тарихшунослиги.....	53
Ғулوم МИРЗАЕВ. Ўзбекистоннинг миллатлараро тотувлик сиёсати минтақа мамлакатлари билан ҳамкорлик омили сифатида.....	57
Абдувахоб ЖАЙСАНОВ. Ўзбекистоннинг Марказий Осиёда ҳамкорликни ривожлантиришдаги ўрни.....	59
Фарҳоджон ИСМАТУЛЛАЕВ. Ўзбекистоннинг Европа Иттифоқи билан ҳамкорлигини мустаҳкамлашда маданий дипломатиянинг ўрни.....	62
Шерзод САЛИМОВ. Ўзбекистонда мустақиллик йилларида ижтимоий соҳада амалга оширилган ислохотлар.....	64
Oybek GADAYEV. Toponimiya - tarix ko'zusi.....	66

ИСЛОМ ВА ҲОЗИРГИ ЗАМОН

Сайёдбек ПЎЛАТОВ. Абу Ҳомид Муҳаммад Ғаззолий – Шарқнинг буюк ақл эгаси.....	69
Ибраҳим АБДУРАХМАНОВ. Свадебный дар (махр) в исламской правовой системе.....	70
Маъруфджан РАХМАТУЛЛАЕВ. Сравнение особенностей современного Российского лизинга с шариатской «арендой с последующим выкупом».....	72
Лобар АСРОРОВА. Мовароуннаҳрда Ҳанафий фикҳининг шаклланиш ва ривожланиш босқичлари.....	74
Жўрабек ЧЎТМАТОВ. Ҳадисларнинг умумий сони.....	77
Ҳулкар УСМАНОВА. Диний бағрикенгликни таъминлашда ислом дини қадриятларининг аҳамияти.....	79
Ойсулув ЎРОҚОВА. XI-XII аср Шарқ тасаввуф фалсафасида романтизм борлиқ ҳақиқатидан устун мотив сифатида.....	80
Рахбар ХОЛИҚОВА. Миллатлараро тотувлик ва диний бағрикенгликни тарғиб қилишда исломнинг ўрни.....	83

Бобомурод РУСТАМОВ, Муҳаммадодил ИНОМЖОНОВ. Диний таълим тизимидаги ислохотлар Ўзбекистонда янги уйғониш даври пойдеворини яратмоқда.....	84
Маъмуржон ЭРКАЕВ. Ижара шартномаларида ҳақ тушунчаси ва унинг ўзига хос хусусиятлари.....	86
Азимхўжа АТАХОДЖАЕВ. “Хитойча-ўзбекча исломшунослик атамалари изоҳли луғати”да тарихий шахслар талқини.....	88

ИЖТИМОЙ ИНСТИТУТ

Тахмина МАМАДАЛИЕВА. Тенденции в Центральной Азии.....	90
Мирзохид ШАРИПОВ. Инсон капиталини ривожлантиришнинг асосий устувор йўналишлари.....	92
Гулбаҳор ИСАНОВА. Замонавий жамиятларда сиёсий тизим барқарорлигини таъминлашда ижтимоий-сиёсий рекламанинг ўрни.....	93
Файзуллажон ҚОСИМОВ. Инсон капиталини ривожлантириш: фалсафий таҳлил.....	96
Maftuna ABBASOVA. Inson kamolotining ma'naviy asoslari: milliy meros va diniy e'tiqod dialektikasi.....	98
Турсунмурод МАМАТҚОБИЛОВ. Ижтимоий ҳаёт барқарорлигида раҳбар кадрлар фаолиятининг аҳамияти.....	100
Salohiddin SOXIBOV. Korruptsiya – taraqqiyot yo'lidagi to'siq.....	102
Сарварбек БАБАЖАНОВ. Жамоатчилик назорати: муаммо ва ечимлар.....	104
Аслиддин ҚУЛДОШЕВ. Глобал экологик сиёсий муносабатларни бошқаришда синергетик ёндашув.....	106
Ma'ruf SHEROV. Imkoniyati cheklangan shaxslarning jamiyatga integratsiyasini ta'minlash modellari.....	108
Жасурбек ХАМРАЕВ. Дунё ҳамжамиятида глобал миқёсда қўлланилаётган сиёсий технологияларнинг ўзига хос жиҳатлари.....	110

ФАЛСАФИЙ МУШОҲАДАЛАР

Камола САИДОВА. Процесс воспитания личности в социально-философском осмыслении мусульманской культуры.....	112
Равшан МАРДОНОВ. Межкультурный диалог на основе взаимовлияния Восточного и Западного философий образования.....	113
Зойира НАДИРОВА, Зоҳид ЭЛЧАЕВ. Ҳарбий таълим соҳасида интуиция ва синергетика.....	115
Фарҳод МАМАТҚУЛОВ, Акбар АБДУРАХМОНОВ. Илк ўрта аср ислом фалсафасини ўрганиш методологияси.....	117
Феруза МАРДОНОВА. Алломаларимиз ижтимоий-фалсафий қарашларида бағрикенглик ва бирдамлик ғоялари.....	119
Даврон КАМИЛОВ. Динийлик ва дунёвийлик: талқинлар ва категориал таҳлил.....	121
Шоира КУБАЕВА. Мустақиллик йилларида инновацион тафаккур муаммосининг қўйилиши, унинг назарий-методологик аҳамияти.....	123
Odiljon BOYNAZAROV. Informatsion madaniyat tushunchasi va komponenti.....	124
Музаффар НОРҚОБИЛОВ. Ижтимоий капиталдан фойдаланишнинг ижтимоий-фалсафий муаммолари.....	126
Акбар АЛИМОВ. Хусайн Воиз Кошифий ахлоқ фалсафасининг шаклланишида антик давр юнон мутафаккирларининг таъсири.....	128

ЁШЛАР – КЕЛАЖАГИМИЗ

Ўтан ТЎХТАМИШОВ, Шавқидин АБДУРАШИДОВ. Ёшларнинг маънавий-ахлоқий қиёфасида ватанпарварлик тимсоли.....	130
Луқмон ДЖУРАЕВ. Ёшлар иқтисодий маданиятини такомиллаштиришнинг асосий функциялари.....	131
Сожида ЯХЯЕВА. Ёшлар эстетик маданиятини ривожлантиришда замонавий қадриятларнинг ўрни.....	133
Tuxtasin TASHMETOV. Internet orqali turli xil g'oyalarni yoshlar ongiga singdirishning muhim jihatlari.....	135

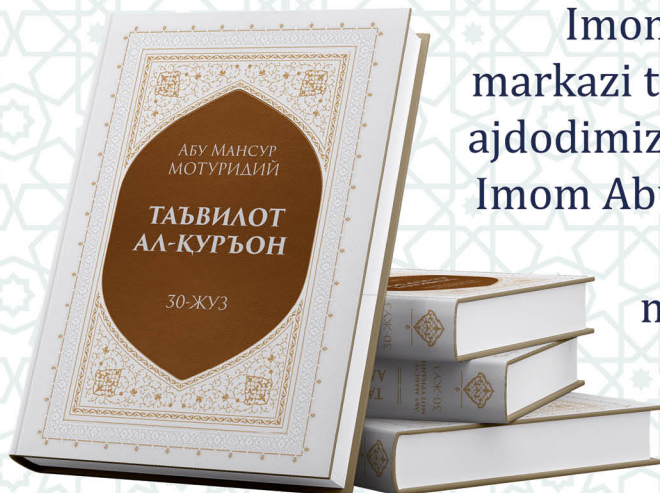
МАЪНАВИЙ ТАҲДИДЛАРГА ҚАРШИ КУРАШ

Jalol PULATOV. Axborotlashgan jamiyatda internet tarmog'i va virtual reallik.....	138
Отабек МАҲАММАТОВ. Ўзбекистонда ёшларнинг маънавий-мафкуравий хавфсизлиги масаласи.....	139
Қосимбой ҚАБУЛОВ, Нураддин ХУДОЙНАЗАРОВ. Ёшлар маънавиятининг шаклланишида илмий ва диний билимларнинг аҳамияти.....	141
Абдулла МИРЗАХОЖАЕВ. Законодательные статусы религиозных организаций (опыт Узбекистана и Казахстана).....	143
Жасур НАЖМИДДИНОВ. Халқаро миссионерлик уюшмалари фаолияти таҳлили.....	146

БИР ҲАДИС ШАРҲИ

Тоҳир ЭВАДУЛЛАЕВ. Айём фазилати: Етимнинг қафили.....	150
--	-----

“TA’VILOTUL QUR’ON” asarining 30-juzi nashr qilindi

Imom Buxoriy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi tadqiqotchilari tomonidan buyuk ajdodimiz, moturidiylik ta'limoti asoschisi Imom Abu Mansur Moturidiyning Qur'oni karim tafsiriga bag'ishlangan mashhur **“TA’VILOTUL QUR’ON” asarining 30-juzi** ilk marta o'zbek tiliga tarjima qilindi.

Batafsil WWW.BUKHARI.UZ da o'qishingiz mumkin.

2022-YIL UCHUN JURNALIMIZGA OBUNA BO‘LING!

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi
huzuridagi Imom Buxoriy xalqaro
ilmiy-tadqiqot markazi rekvizitlari:

O‘zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi G‘aznachiligi
H/r: 23402000300100001010 INN (STIR): 201122919

MFO: 00014 Markaziy bankning
Toshkent shahar XXKM

SHHV: 400110860182247950100253001
INN (STIR): 207265166

Murojaat uchun telefon:
(0366) 240 2019

Obuna
indeksi –
№ 946, 947
Bir yillik
obuna narxi –
240 000
so‘m

MANZILIMIZ:

141306, Samarqand viloyati,
Payariq tumani, Xo‘ja Ismoil shaharchasi.

E-mail: buxoriysaboqlari@bukhari.uz

Web-sahifa: www.bukhari.uz

Telefonlar:

(0366) 240-2019, (0366) 240-2011,
(+99899) 579-66-84

Bosishga 10.12.2021 yilda ruxsat berildi.

Qog‘oz bichimi – 60x84 1/8.

Ofset bosma usulida bosildi.

Bosma tabog‘i – 9,4. Adadi – 150.

Buyurtma № 10/12.

Nashr indeklari – № 946, № 947.

ISSN 2181-4791

Jurnal 2019-yil 8-aprelda O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va Ommaviy Kommunikatsiya Agentligi tomonidan № 0057 raqami bilan ro‘yxatga olingan.

Bir yilda to‘rt marta chop etiladi.

Jurnaldan ko‘chirib bosilganda manba qayd etilishi shart.

**Tahrir hay'ati fikri
mualliflar fikridan farq qilishi mumkin.**

Jurnal andazasi tahririyatning
kompyuter bo‘limida tayyorlandi.

Jurnal «TURON TA'LIM MARKAZI» NTM bosmaxonasida chop etildi. Bosmaxona manzili: Samarqand shahri, Xo‘ja Ahror Valiy ko‘chasi, 37-uy. Tel.: (+99893) 237-81-78, (+99897) 923-37-02.

 IBXITM

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi
IMOM BUXORIY XALQARO ILMIY-TADQIQOT MARKAZI

مركز الإمام البخاري الدولي للبحوث العلمية

IMAM BUKHARI INTERNATIONAL SCIENTIFIC-RESEARCH CENTER	МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНО- ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ЦЕНТР ИМАМА БУХАРИ
--	---

ISSN 2181-4791

9 772181 479005